

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**MASTER STUDIJE PRAVNOG FAKULTETA UCG
- PRAVO ZAŠTITE POTROŠAČA-**

KOLEKTIVNA ZAŠTITA POTROŠAČA

doc. dr Nikola Dožić

Sistem zaštite potrošača

```
graph TD; A[Sistem zaštite potrošača] --- B[Zaštita potrošača na državnom nivou]; A --- C[Zaštita potrošača na lokalnom nivou]; A --- D[Organizacije potrošača]; A --- E[Informisanje i obrazovanje potrošača]; A --- F[Zakon o zaštiti potrošača – horizontalna pravila];
```

Zaštita potrošača na državnom nivou

Zaštita potrošača na lokalnom nivou

Organizacije potrošača

Informisanje i obrazovanje potrošača

Zakon o zaštiti potrošača – horizontalna pravila

Zaštita prava potrošača

Kolektivna zaštita potrošača

Vansudska zaštita potrošača

Upravno pravna zaštita potrošača

Preporuka Komisije 2013/396/EZ od 11. juna 2013. o zajedničkim načelima o zahtjevima za zabranu postupanja i kolektivnim zahtevima za naknadu štete

kolektivnim

DIREKTIVA (EU) 2020/1828 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 25. decembra 2020. o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju van snage Direktive 2009/22/EZ

OSNOVNE KARAKTERISTIKE KOLEKTIVNE ZAŠTITE POTROŠAČA U CRNOJ GORI

Prvi put uvedena u crnogorsko pravo tek u ZZP 2014.

Nije postavljena kao horizontalno pravilo u sistemu

Ne pravi se razlika između specifičnih oblika potrošačkih ugovora

Širok krug aktivno legitimisanih lica – uključujući i Ministarstva

Obavezni prethodni postupak upozorenja lica protiv koga će biti podnijeta kolektivna tužba

Ne predviđa kompenzatornu zaštitu

KOLEKTIVNA ZAŠTITA POTROŠAČA

Preventivna zaštita kolektivnih interesa potrošača

Protiv trgovca koji upotrebom nepoštenih ugovornih odredbi, poslovne prakse ili na bilo koji drugi način krši prava potrošača utvrđena ovim ili drugim zakonom, čime narušava kolektivne interese potrošača, može se podnijeti tužba za prestanak tih radnji (u daljem tekstu: kolektivna tužba).

Sudski postupak

Stvarno nadležan - Sud opšte nadležnosti

Mjesno nadležan - sud u mjestu sjedišta tuženog, odnosno njegovog dijela ili poslovne jedinice ko spor proizlazi iz poslovanja tog dijela ili poslovne jedinice

- ako tuženi nema sjedište, ni svoj dio ili poslovnu jedinicu u Crnoj Gori, mjesno je nadležan sud na čijem je području došlo do postupanja kojim se narušavaju kolektivni interesi potrošača ili do štetnih posljedica

Visina vrijednosti spora – utvrđuje je sud - najviše do 5.000 eura, bez obzira na stvarni ekonomski značaj spora

KOLEKTIVNA ZAŠ. POTR. – pasivna legitimacija

- pojedini trgovac
- grupa trgovaca iz istoga privrednog sektora

koji svojim postupanjem krši prava potrošača utvrđena ovim ili drugim zakonom, čime narušavaju kolektivne interese potrošača

- komorske i interesne udruženja trgovaca koje podstiču takvo ponašanje ili protiv nosioca kodeksa kojim se podstiče korišćenje nepoštenih poslovnih prakse.

KOLEKTIVNA ZAŠ. POTR. – aktivna legitimacija

Kolektivnu tužbu mogu da podnesu:

- Ministarstvo, drugi organi državne uprave i samostalne organizacije i nezavisna pravna lica nadležni za zaštitu prava potrošača u skladu sa zakonom;
- organizacija potrošača;
- Kolektivnu tužbu mogu da podnesu komorska i interesna udruženja trgovaca (privredna, zanatska, i dr.).

KOLEKTIVNA ZAŠ. POTR. – prethodne radnje

- ◆ Prije podnošenja tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača ovlašćeno lice dužno je da lice koje namjerava da tuži prethodno pisano upozori da će u slučaju da ne prekine s postupanjem kojim narušava kolektivne interese potrošača, protiv njega podnijeti kolektivnu tužbu.
- ◆ Ovlašćeno lice ne može podnijeti kolektivnu tužbu prije isteka roka od 14 dana od dana dostavljanja upozorenja iz stava 1 ovog člana.
- ◆ Predlog za izdavanje privremene mjere može se podnijeti i prije isteka roka od 14 dana.

KOLEKTIVNA ZAŠ. POTR. – postojeća i srodne parnice

- ◆ Dok teče postupak po kolektivnoj tužbi ne može se pokretati drugi postupak za zaštitu kolektivnih interesa potrošača u pogledu istog zahtjeva protiv istog tuženog.
- ◆ Drugo ovlašćeno lice može se pridružiti tužiocu u postupku koji je u toku kao umješlač, bez prava na naknadu troškova.

KOLEKTIVNA ZAŠ. POTR. – predmet spora (nep.posl pr)

- ◆ Ako je postupak kolektivne tužbe pokrenut zbog nepoštene poslovne prakse, prilikom odlučivanja o tome da li je poslovna praksa nepoštena neće se uzimati u obzir da li je tom praksom nekom prouzrokovana šteta, odnosno da li je vjerovatno da će nekome biti prouzrokovana šteta, kao ni da li je lice protiv kojeg se vodi postupak krivo za nepoštenu poslovnu praksu.
- ◆ Ako je postupak kolektivne tužbe pokrenut zbog obmanjujuće poslovne prakse, sud će zahtijevati od tuženog, ako je to primjereno s obzirom na okolnosti slučaja i uzimajući u obzir opravdane interese tuženog i druge strane u postupku, da u roku od sedam dana dostavi dokaze koji potvrđuju istinitost iznesenih činjeničnih navoda u okviru poslovne prakse.
- ◆ Ako dokazi ne budu dostavljeni u roku ili ako sud utvrdi da su dostavljeni dokazi nepotpuni ili nedovoljni, smatra se da su činjenični navodi izneseni u okviru poslovne prakse neistiniti.

KOLEKTIVNA ZAŠ. POTR. – Odluka suda

Ako je kolektivna tužba osnovana, sud će odlukom kojom usvaja tužbu utvrditi povredu ovog ili drugih zakona, precizno je opisati i tuženom:

- 1) narediti da prekine upotrebu nepoštenih ugovornih odredbi, poslovne prakse ili ponašanja kojim na bilo koji drugi način krši prava potrošača utvrđena zakonom, čime narušava kolektivne interese potrošača, i narediti mu da, ako je to moguće, preduzme mjere neophodne za otklanjanje štetnih posljedica koje su nastale zbog njegovog postupanja;
- 2) zabraniti takvo ili slično postupanje ubuduće, kojima se narušavaju kolektivni interesi potrošača;
- 3) naložiti da o svom trošku objavi cijelu ili dio odluke ako njeno objavljivanje može doprinijeti da se ublaže ili u potpunosti otklone štetne posljedice postupanja trgovca;
- 4) naložiti da o svom trošku objavi ispravku nedopuštenog oglašavanja, kada je to primjenljivo.

Odlukom kojom se usvaja tužbeni zahtjev sud određuje rok za njeno izvršenje.

KOLEKTIVNA ZAŠ. POTR. – Dejstvo sudske odluke

Izvršenje pravosnažne sudske odluke, osim tužioca i drugih ovlašćenih lica, može tražiti i svaki potrošač koji ima pravni interes.

Ako sud zabrani korišćenje određenih nepoštenih odredbi u ugovoru, trgovac koji je bio stranka u postupku po kolektivnoj tužbi ne može se pozivati na takve odredbe iz već ranije zaključenih ugovora.

INDIVIDUALNA ZAŠTITA

Prema okolnostima konkretnog slučaja potrošač može pokrenuti pojedinačni postupak za utvrđivanje:

- ◆ Ništavosti
- ◆ Poništenje
- ◆ Raskid ugovora
- ◆ Naknadu štete

Pokretanje ili vođenje postupka po kolektivnoj tužbi ne sprječava potrošača koji protivpravnim postupanjem trgovca trpi štetne posljedice da pred nadležnim sudom pokrene postupak za naknadu štete, za poništenje ili utvrđivanje ništavosti ugovora koji je zaključen pod uticajem postupanja kojim se narušavaju kolektivni interesi potrošača, odnosno bilo koji drugi postupak za ostvarenje prava koja mu pripadaju na osnovu ovog ili drugih zakona.

INDIVIDUALNA ZAŠTITA – vezanost suda odlukom u KZP

- U postupku po pojedinačnoj tužbi
  - ◆ protiv istog tuženog koji je bio tuženi i u postupku po kolektivnoj tužbi,
  - ◆ koja je usvojena,
  - ◆ sud će odlučivati u skladu sa pravosnažnom odlukom iz postupka po kolektivnoj tužbi

SLUČAJEVI KOLEKTIVNE ZAŠTITE POTROŠAČA U CRNOJ GORI

Iako je ovaj instrument zaštite potrošača uveden prije šest godina

Evidentirana je samo jedna kolektivna tužba

U martu 2020.

Vidno medijsko prisustvo organizacije za zaštitu potrošača u Crnoj Gori i aktivnost na edukaciji potrošača

Takođe vidljivo je veliko nepoznavanje pravila i suštine ovog oblika zaštite

I prije marta 2020.

Senzacionalističko izvještavanje medija o „prvoj kolektivnoj tužbi“

Slučaj sudskog postupka povodom kredita u švajcarskim francima

???

SLUČAJEVI KOLEKTIVNE ZAŠTITE POTROŠAČA U CRNOJ GORI

Slučaj postupka zbog kredita u švajcarskim francima

Tužba nije bila zasnovana na primjeni pravila o kolektivnoj zaštiti potrošača

Organizacija za zaštitu potrošača vodila postupak u ime 300 klijenata koji su sa bankom zaključili ugovore o kreditu u švajcarskim francima

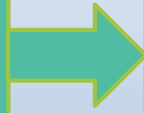
Postupak je posljedica spajanja postupaka primjenom opštih pravila građanskog sudskog postupka

Ipak, medijska izvještavanja

ovu aktivnost prikazivala kao prvu kolektivnu tužbu u crnogorskoj pravnoj istoriji

SLUČAJEVI KOLEKTIVNE ZAŠTITE POTROŠAČA U CRNOJ GORI

Do danas evidentirana je samo jedna kolektivna tužba

Ipak, pravila o kolektivnoj zaštiti su korištena dva puta

Postupak zbog naplate naknada za gašenje računa i platne kartice

Postupak zbog naknade za prijevremeno vraćanje kredita određenu istim procentom

SLUČAJEVI KOLEKTIVNE ZAŠTITE POTROŠAČA U CRNOJ GORI

Postupak zbog naplate naknada za gašenje računa i platne kartice

Upućeno upozorenje banci u kojem je opisan način kršenja prava potrošača

Zakon o zaštiti potrošača korisnika finansijskih usluga, sadrži odredbu da potrošač ima pravo na gašenje kartice i transakcionog računa bez naknade.

Kako je ova banka izmijenila svoju odluku o naknadama, nije bilo potrebe za podnošenjem tužbe u ovom slučaju.

SLUČAJEVI KOLEKTIVNE ZAŠTITE POTROŠAČA U CRNOJ GORI

Postupak zbog naknade za prijevremeno vraćanje kredita određenu istim procentom

Upućeno upozorenje banci u kojem je opisan način kršenja prava potrošača

Banka je predvidjela obavezu korisnika kredita da plati 1% ako između dana otplate i roka dospijeća više od 12 mjeseci ili 0,5% u slučaju kada je ovaj rok kraći od 12 mjeseci

kreditor ima pravo na pravednu i objektivnu naknadu opravdanih troškova neposredno povezanih sa prijevremenom otplatom kredita, pod uslovom da je prijevremena otplata izvršena tokom perioda za koji je ugovorena fiksna kamatna stopa

Sporno je da banka u svakom pojedinačnom slučaju primjenjuje maksimalan % što podnosilac tužbe ne smatra objektivnom i pravednom naknadom troškova banci

PERSPEKTIVE RAZVOJA SISTEMA KOLEKTIVNE ZAŠTITE POTROŠAČA U CRNOJ GORI

Pozitivan ishod prvih sporova će značajno uticati na poimanje ovog oblika zaštite

Uvođenje horizontalnih pravila kolektivne zaštite prava

Uvođenje kompenzatorne zaštite u vidu horizontalnog principa

Uvođenje posebnog - ubrzanog postupka koji neće stvarati prevelike troškove koji bi bili prepreka pokretanju postupka

Uvođenje pravila o obavještanju potrošača o ishodima postupka i načinu ostvarivanja koristi

Uvođenje posebnih pravila o sistemu pomoći kvalifikovanim subjektima

PERSPEKTIVE RAZVOJA SISTEMA KOLEKTIVNE ZAŠTITE POTROŠAČA nakon direktive 2020/1828

Ova Direktiva predstavljena je 2018 kao dio “New deal-a” za potrošače

Predlog uslijedio nakon više slučajeva masovnih povreda prava potrošača u EU

- Dieselgate afera
- Masovna otkazivanja letova Ryanaira
- Krediti u švajcarskim francima
- Nepošteno prilagođavanje cijena u ugovorima o snadbijevanju električnom energijom...

4 decembra 2020 godine usvojena je Dir. o predstavničkim tužbama za zaštitu kol.int.pot.

Rok za implementaciju pravila Direktive do kraja 2022 godine – 25.juna 2023 poč.primjen

Direktiva ima za cilj da podstakne poverenje potrošača, osnaži potrošače da ostvare svoja prava, doprinese pravednijoj konkurenciji i stvori jednake uslove za trgovce koji posluju na unutrašnjem tržištu

Dizajnirana da uskladi sprovođenje pravila o zaštiti potrošača širom Evropske unije, zaštiti interese potrošača i zaštiti od zloupotreba ove vrste tužbi

PERSPEKTIVE RAZVOJA SISTEMA KOLEKTIVNE ZAŠTITE POTROŠAČA nakon direktive 2020/1828

Cilj da omogućavajući određenim subjektima da zahtevaju da se prekine ili zabrani ponašanje i da traže obeštećenje, kao što su kompenzacija, popravka ili smanjenje cijene.

Važno je osigurati neophodnu ravnotežu između poboljšanja pristupa potrošača pravdi i pružanja odgovarajućih zaštitnih mera za one koji posluju u EU kako bi se izbjegle zloupotrebe sudskih sporova koji bi neopravdano ometali mogućnost preduzeća za poslovanje na unutrašnjem tržištu

Kako 19 od 27 članica već ima različite mehanizme kolektivnog djelovanja za rešavanje masovnih šteta, Direktiva nastoji da obezbijedi da svi potrošači u Evropskoj uniji imaju pristup kolektivnim tužbama

Državama članicama - odluka o tome hoće li oblikovati mehanizam za predstavničke tužbe koji se zahtijeva ovom Direktivom kao dio postojećeg ili kao dio novog procesnog mehanizma za kolektivne mjere zabrane ili mjere naknade štete, ili kao različit procesni mehanizam, pod uslovom da je barem jedan nacionalni procesni mehanizam za predstavničke tužbe usklađen sa Direktivom.

PERSPEKTIVE RAZVOJA SISTEMA KOLEKTIVNE ZAŠTITE POTROŠAČA nakon direktive 2020/1828

U skladu s načelom procesne autonomije, Direktiva ne bi trebala sadržati odredbe o svakom aspektu postupaka predstavničkih tužbi.

-države članice utvrđuju pravila:

- o dopustivosti, dokazima ili pravnim lijekovima.

- o zahtijevanom stepenu sličnosti pojedinačnih zahtjeva ili najmanjem

broju potrošača na koje se odnosi predstavnička tužba

Prema Direktivi, „kvalifikovani subjekti“, kao što su potrošačke organizacije i javna tijela, mogu pokrenuti reprezentativne tužbe u ime potrošača protiv „trgovaca“ zbog kršenja ograničene liste od 66 zakona EU navedenih u Aneksu 1 Direktive, uključujući one koji se odnose na opšti prava potrošača, privatnost podataka, energetiku, finansijske usluge, telekomunikacije, putovanja i turizam, životnu sredinu i zdravlje.

Države članice osiguravaju da subjekti, naročito organizacije potrošača, uključujući organizacije potrošača koje zastupaju članove iz više od jedne države članice, mogu biti prihvatljivi za imenovanje za kvalifikovane subjekte u svrhu podnošenja domaćih predstavničkih tužbi ili prekograničnih predstavničkih tužbi, ili obje.

The Collective Redress Directive - novine

„Trgovci“ su „svako fizičko lice ili bilo koje pravno lice, bez obzira da li je u privatnom ili javnom vlasništvu, koje deluje, uključujući i preko drugog lica koje deluje u ime te osobe ili za račun te osobe, u svrhe koje se odnose na trgovinu, poslovanje, zanatstvo te osobe ili profesije.“

Putem ovih zastupničkih postupaka, Direktiva dozvoljava kvalifikovanim subjektima da traže:

(1) obeštećenje, smanjenje cene, uključujući raskid ugovora ili nadoknadu (u daljem tekstu „Mjere obeštećenja“); i

(2) oslobađanje od zabrane, kao što je zabrana kršenja prava (koja se naziva „Mjere zabrane“).

Domaće i prekogranične zastupničke tužbe dostupne su prema Direktivi – posebno u slučajevima kada je oštećeni potrošač lice koje živi u drugoj državi članici od one u kojoj je trgovac osnovan.

The Collective Redress Directive - novine

Kvalifikovani subjekti mogu zastupati grupe potrošača iz nekoliko država članica EU u jednoj tužbi pred nacionalnim sudom države članice EU.

Direktiva takođe obuhvata povrede koje su prestale pre nego što je predstavnička tužba pokrenuta ili okončana, pošto bi i dalje moglo biti neophodno da se spreči ponavljanje prakse zabranom, da se utvrdi da je određena praksa predstavlja povredu ili da se olakša obeštećenje potrošača.

Konačno, Direktiva poziva na prebacivanje naknade, sa principom „gubitnik plaća“, prema kojem troškove pobjedničke strane plaća strana koja gubi, kao zaštitu od neozbiljnih tužbi.

Pojedinačni potrošači generalno „ne bi trebalo da plaćaju troškove postupka“ prema Direktivi, ali „u izuzetnim okolnostima, trebalo bi da bude moguće da se pojedinim potrošačima na koje se odnosi reprezentativna tužba za mjere obeštećenja naloži da plate troškove postupka koji su nastali kao rezultat namjernog ili nemarnog ponašanja tih pojedinačnih potrošača“, kao što je „odugovlačenje postupka zbog nezakonitog ponašanja“.

Direktiva takođe podstiče transparentnost u pogledu korišćenja finansiranja od strane trećih strana, u meri u kojoj je to dozvoljeno nacionalnim zakonom. Direktiva predviđa da treća lica sa interesima koji su u sukobu sa interesima potrošača ne mogu obezbediti finansiranje kvalifikovanim subjektima.

The Collective Redress Directive – 66 odredbi PEU

1. Direktiva Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o približavanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (SL L 210, 7.8.1985., str. 29.).
2. Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, 21.4.1993., str. 29.).
3. Uredba Vijeća (EZ) br. 2027/97 od 9. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u pogledu zračnog prijevoza putnika i njihove prtljage (SL L 285, 17.10.1997., str. 1.).
4. Direktiva 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o zaštiti potrošača prilikom isticanja cijena proizvoda ponuđenih potrošačima (SL L 80, 18.3.1998., str. 27.).
5. Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje robe široke potrošnje i o jamstvima za takvu robu (SL L 171, 7.7.1999., str. 12.).
6. Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) (SL L 178, 17.7.2000., str. 1.): članci od 5. do 7., 10. i 11.
7. Direktiva 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu (SL L 311, 28.11.2001., str. 67.): članci od 86. do 90., 98. i 100.
8. Direktiva 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda (SL L 11, 15.1.2002., str. 4.): članci 3. i 5.
9. Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi) (SL L 108, 24.4.2002., str. 51.): članak 10. i poglavlje IV.
10. Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.): članci od 4. do 8. i 13.
11. Direktiva 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2002. o trgovanju na daljinu financijskim uslugama koje su namijenjene potrošačima i o izmjeni Direktive Vijeća 90/619/EEZ i direktiva 97/7/EZ i 98/27/EZ (SL L 271, 9.10.2002., str. 16.).
12. Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).
13. Uredba (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcanja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku te o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 295/91 (SL L 46, 17.2.2004., str. 1.).
14. Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”) (SL L 149, 11.6.2005., str. 22.).
15. Direktiva 2006/114/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o zavaravajućem i komparativnom oglašavanju (SL L 376, 27.12.2006., str. 21.).
16. Direktiva 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27.12.2006., str. 36.): članci 20. i 22.
17. Uredba (EZ) br. 1107/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti u zračnom prijevozu (SL L 204, 26.7.2006., str. 1.).
18. Uredba (EZ) br. 1371/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu (SL L 315, 3.12.2007, st. 14.).
19. Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL L 133, 22.5.2008., str. 66.).

The Collective Redress Directive – 66 odredbi

20. Direktiva 2008/122/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o zaštiti potrošača u odnosu na određene aspekte ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, o dugoročnim proizvodima za odmor, preprodaji i razmjeni (SL L 33, 3.2.2009., str. 10.).
21. Uredba (EZ) br. 1008/2008 Evropskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.): članak 23.
22. Uredba (EZ) br. 1272/2008 Evropskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.): članci od 1. do 35.
23. Direktiva 2009/65/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).
24. Direktiva 2009/72/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 55.): članak 3. i Prilog I.
25. Direktiva 2009/73/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 94.): članak 3. i Prilog I.
26. Direktiva 2009/110/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7.).
27. Direktiva 2009/125/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (SL L 285, 31.10.2009., str. 10.): članak 14. i Prilog I.
28. Direktiva 2009/138/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.): članci od 183. do 186.
29. Uredba (EZ) br. 392/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o odgovornosti prijevoznika u prijevozu putnika morem u slučaju nesreća (SL L 131, 28.5.2009., str. 24.).
30. Uredba (EZ) br. 924/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o prekograničnim plaćanjima u Zajednici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2560/2001 (SL L 266, 9.10.2009., str. 11.).
31. Uredba (EZ) br. 1222/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o označivanju guma s obzirom na učinkovitost potrošnje goriva i druge bitne parametre (SL L 342, 22.12.2009., str. 46.): članci od 4. do 6.
32. Uredba (EZ) br. 1223/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o kozmetičkim proizvodima (SL L 342, 22.12.2009., str. 59.): članci od 3. do 8. i od 19. do 21.
33. Direktiva 2010/13/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL L 95, 15.4.2010., str. 1.): članci od 9. do 11., od 19. do 26. i 28.b.
34. Uredba (EZ) br. 66/2010 Evropskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a (SL L 27, 30.1.2010., str. 1.): članci 9. i 10.
35. Uredba (EU) br. 1177/2010 Evropskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o pravima putnika kada putuju morem ili unutarnjim plovnim putovima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 334, 17.12.2010., str. 1.).
36. Direktiva 2011/61/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

The Collective Redress Directive – 66 odredbi PEU

37. Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 304, 22.11.2011., str. 64.).
38. Uredba (EU) br. 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o pravima putnika u autobusnom prijevozu i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 55, 28.2.2011., str. 1.).
39. Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011., str. 18.).
40. Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.): članci od 9. do 11.a.
41. Uredba (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o utvrđivanju tehničkih i poslovnih zahtjeva za kreditne transfere i izravna terećenja u eurima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 924/2009 (SL L 94, 30.3.2012., str. 22.).
42. Uredba (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (SL L 172, 30.6.2012., str. 10.).
43. Direktiva 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Direktiva o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova) (SL L 165, 18.6.2013., str. 63.): članak 13.
44. Uredba (EU) br. 524/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o online rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Uredba o online rješavanju potrošačkih sporova) (SL L 165, 18.6.2013., str. 1.): članak 14.
45. Direktiva 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o ugovorima o potrošačkim kreditima koji se odnose na stambene nekretnine i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 60, 28.2.2014., str. 34.).
46. Direktiva 2014/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje neautomatskih vaga na tržište (SL L 96, 29.3.2014., str. 107.).
47. Direktiva 2014/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje na tržištu električne opreme namijenjene za uporabu unutar određenih naponskih granica (SL L 96, 29.3.2014., str. 357.).
48. Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.): članci od 23. do 29.
49. Direktiva 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama (SL L 257, 28.8.2014., str. 214.).
50. Uredba (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. studenoga 2014. o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi) (SL L 352, 9.12.2014., str. 1.).

The Collective Redress Directive – 66 odredbi PEU

51. Uredba (EU) 2015/760 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o europskim fondovima za dugoročna ulaganja (SL L 123, 19.5.2015., str. 98.).
52. Uredba (EU) 2015/2120 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o utvrđivanju mjera u vezi s pristupom otvorenom internetu i maloprodajnim naknadama za regulirane komunikacije unutar EU-a te o izmjeni Direktive 2002/22/EZ i Uredbe (EU) br. 531/2012 (SL L 310, 26.11.2015., str. 1.).
53. Direktiva (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/314/EEZ (SL L 326, 11.12.2015., str. 1.).
54. Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).
55. Direktiva (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. siječnja 2016. o distribuciji osiguranja (SL L 26, 2.2.2016., str. 19.): članci od 17. do 24. i od 28. do 30. 56. Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).
57. Uredba (EU) 2017/745 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o medicinskim proizvodima, o izmjeni Direktive 2001/83/EZ, Uredbe (EZ) br. 178/2002 i Uredbe (EZ) br. 1223/2009 te o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 90/385/EEZ i 93/42/EEZ (SL L 117, 5.5.2017., str. 1.): poglavlje II.
58. Uredba (EU) 2017/746 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o in vitro dijagnostičkim medicinskim proizvodima te o stavljanju izvan snage Direktive 98/79/EZ i Odluke Komisije 2010/227/EU (SL L 117, 5.5.2017., str. 176.): poglavlje II.
59. Uredba (EU) 2017/1128 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu (SL L 168, 30.6.2017., str. 1.).
60. Uredba (EU) 2017/1129 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja za trgovanje na uređenom tržištu te stavljanju izvan snage Direktive 2003/71/EZ (SL L 168, 30.6.2017., str. 12.).
61. Uredba (EU) 2017/1131 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o novčanim fondovima (SL L 169, 30.6.2017., str. 8.).
62. Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.): članci od 3. do 6.
63. Uredba (EU) 2018/302 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. veljače 2018. o rješavanju pitanja neopravdanoga geografskog blokiranja i drugih oblika diskriminacije na unutarnjem tržištu na temelju državljanstva, mjesta boravišta ili mjesta poslovnog nastana klijenata te o izmjeni uredbi (EZ) br. 2006/2004 i (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ (SL L 60I, 2.3.2018., str. 1.): članci od 3. do 5.
64. Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (SL L 321, 17.12.2018., str. 36.): članci 88. i od 98. do 116. te prilozi VI. i VIII.
65. Direktiva (EU) 2019/770 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga (SL L 136, 22.5.2019., str. 1.).
66. Direktiva (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ (SL L 136, 22.5.2019., str. 28.).

The Collective Redress Directive – Crnogorska iskustva

Zakon o kolektivnim tužbama za zaštitu potrošača

DIO PRVI

OPŠTE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se ostvarivanje građanskopravne zaštite kolektivnih interesa potrošača, kolektivne tužbe, pravila kolektivnog postupka, sadržina i dejstvo kolektivne presude, postupak isplaćivanja kolektivne odštete dosuđene u postupku kolektivne zaštite, kao i pravila koja se odnose na troškove postupka i finansiranje kolektivne tužbe.

Područje primjene

Član 2 – čl. 2 D

(1) Odredbe ovog zakona primjenjuje se na kolektivne tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača podnesene zbog povreda zakona kojima se u cjelini ili djelimično uređuje zaštita potrošača u Crnoj Gori (u daljem tekstu: zakona kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača), koje vrše trgovci, čime se narušavaju ili mogu narušiti kolektivni interesi potrošača.

(2) Odredbama ovog zakona ne može se umanjiti nivo zaštite potrošača obezbijeđen odredbama zakona kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača.

(3) Odredbe ovog zakona primjenjuju se na povrede nastale na teritoriji Crne Gore i nastale na teritoriji država članica Evropske unije (u daljem tekstu: prekogranične povrede), uključujući

Oko 75 članova koji uređuju ovu oblast

U fazi je nacрта zakona

Nije održana javna rasprava

Još uvijek je u planu Ministarstva ekonomskog razvoja za narednu godinu